

19. Ordinantie voor de behandeling van bezwaren en geschillen

I Bezwaren en geschillen

Artikel 1 Bezwaren

1. Een kerkelijk lichaam, ambtsdrager of gemeentelid, zich bezwaard gevoelende door een besluit van een lokaal, classicaal of provinciaal lichaam of van een ander kerkelijk lichaam, waarvan het arbeidsveld binnen n kerkprovincie is gelegen, kan zich - zo zulk een kerkelijk lichaam, ambtsdrager of gemeentelid meent door dat besluit in zijn werkelijk belang of in zijn kerkelijke verantwoordelijkheid te zijn getroffen - om voorziening wenden tot de provinciale commissie voor de behandeling van bezwaren en geschillen.
2. Betreft het bezwaar, als omschreven in het eerste lid van dit artikel het besluit van een ander dan daar genoemd lichaam, dan wordt het verzoek om voorziening gericht tot de generale commissie voor de behandeling van bezwaren en geschillen.
3. In deze ordinantie wordt, indien daarin sprake is van een besluit, als bedoeld in het eerste of tweede lid van dit artikel, mede verstaan een handeling of een verzuim.
4. Met een gemeentelid wordt voor de toepassing van deze ordinantie gelijkgesteld hij, die geen lid van de Nederlandse Hervormde Kerk zijnde, al dan niet tijdelijk een functie bij een kerkelijk lichaam heeft aanvaard, doch slechts ten aanzien van bezwaren tegen besluiten, welke die functie betreffen.

Artikel 2 Geschillen

1. Geschillen, gerezen tussen kerkelijke lichamen of ambtsdragers als zodanig terzake van de vervulling van hun taak, de begrenzing van hun arbeidsvelden, of de omvang van hun bevoegdheden, worden beslecht:
zo het een geschil is tussen lichamen of ambtsdragers als zodanig van of uit eenzelfde kerkprovincie, door de provinciale commissie voor de behandeling van bezwaren en geschillen; en
in de overige gevallen door de generale commissie voor de behandeling van bezwaren en geschillen.

Artikel 3 Competentiebeperkingen

1. Het in ordinantie 19-1 en 19-2 bepaalde geldt niet voor bezwaren of geschillen, ten aanzien waarvan in de orde der Kerk hetzij een afzonderlijke wijze van behandelen is vastgesteld, hetzij een ander lichaam als terzake tot oordelen bevoegd is aangewezen.
2. Indien onzekerheid bestaat over de vraag, welk kerkelijk lichaam in een bepaalde zaak bevoegd is tot het geven van een oordeel, of indien mocht blijken, dat zulk een lichaam in de orde der Kerk niet is aangewezen, geeft de generale commissie voor de behandeling van bezwaren en geschillen een beslissing, welk lichaam in dat geval tot oordelen bevoegd is.

II De commissies voor de behandeling van bezwaren en geschillen

Artikel 4 De provinciale commissies

1. De provinciale commissie telt vijf leden, benoemd door de provinciale kerkvergadering uit de lidmaten der kerkprovincie en wel:
tenminste drie leden uit de ambtsdragers der kerkprovincie, waarbij de onderscheiden ambten zo mogelijk vertegenwoordigd zijn en de overige leden uit de lidmaten der kerkprovincie.
2. Nevens elk lid ener provinciale commissie worden een secundus en een tertius benoemd, die moeten voldoen aan de vereisten voor de primus gesteld.
3. Een in zijn hoedanigheid van ambtsdrager benoemd lid van een provinciale commissie kan, bij verlies van het ambt - anders dan door toepassing van een bijzonder middel ter handhaving van de kerkelijke tucht -, onder goedkeuring van het breed moderamen van de provinciale kerkvergadering zijn zittingstijd als lid der commissie volmaken, zolang hij als lidmaat aan de kerk verbonden blijft en binnen de grenzen van de kerkprovincie woonachtig blijft.

Artikel 5 De generale commissie

1. De generale commissie telt zeven leden, benoemd door de generale synode uit de lidmaten der Kerk en wel:
tenminste vier leden uit de ambtsdragers der Kerk, waarbij de onderscheiden ambten zo mogelijk vertegenwoordigd zijn, en de overige leden uit de lidmaten der Kerk.
2. Nevens elk lid der generale commissie worden een secundus en een tertius benoemd, die moeten voldoen aan de vereisten voor de primus gesteld.
3. Het bepaalde in ordinantie 19-4-3 is eveneens van toepassing op een lid van de generale commissie, zolang hij in Nederland woonachtig blijft, met dien verstande, dat in dit geval de goedkeuring wordt vereist van het breed moderamen van de generale synode.
4. Om bijzondere redenen ter waarborging van een goed functioneren van de generale commissie kan de generale synode afwijken van het vereiste in het eerste lid dat tenminste vier leden uit de ambtsdragers der Kerk worden benoemd, in dier voege dat in een gegeven vacature een voormalig ambtsdrager kan worden benoemd.

Toevoeging ord. 19-5 per 1-1-1977.

Toevoeging ord. 19-5-4 per 1-2-1988.

Artikel 6 Beperkingen bij de benoeming van de leden

1. Men kan als primus, secundus of tertius niet tegelijkertijd deel uitmaken van een provinciale commissie en van de generale commissie voor de behandeling van bezwaren en geschillen.

Artikel 7 Werkwijze

1. De commissies benoemen telkens voor het eerstvolgende kalenderjaar uit haar midden een voorzitter en een secretaris.
2. De commissie is bevoegd onder goedkeuring van het breed moderamen der ambtelijke vergadering, die haar leden benoemt, en mits de daarvoor eventueel benodigde gelden

gevonden zijn, tot bijstand van de secretaris uit de lidmaten der Kerk een toegevoegd secretaris te benoemen, belast met de zorg voor de administratie en de daaraan verbonden correspondentie.

3. Geen beslissing inzake een bezwaar of geschil kan genomen worden, indien in een provinciale commissie niet tenminste vier en in de generale commissie niet tenminste zes leden daarbij tegenwoordig zijn.
4. Leden ener commissie kunnen niet deelnemen aan of aanwezig zijn bij de behandeling van een bezwaar of geschil, een zaak betreffende, waarbij zijzelf betrokken zijn geweest, of waarbij zij of hun echtgenoten of bloed- of aanverwanten tot in de derde graad geacht moeten worden belang te hebben.
5. De behandeling van zaken, bezwaren en geschillen betreffende, is steeds mede erop gericht, deze zonder vertraging tot afdoening te brengen.

Artikel 8 Bijzondere bevoegdheden der commissies

1. Kerkelijke lichamen zijn gehouden aan de commissie de door haar voor de behandeling van een zaak gevraagde inlichtingen en gegevens te verschaffen en haar daarbij desgevraagd inzage te geven van hun administraties, boeken en bescheiden.
2. De commissies zijn bevoegd bij elkaar behorende of met elkaar samenhangende zaken tot n zaak bijeen te voegen en gevogde zaken als afzonderlijke zaken te behandelen.
3. De commissies zijn bevoegd, indien bijzondere in haar beslissing met name te vermelden overwegingen haar daartoe leiden, om bij erkenning van de juistheid van een ingebracht bezwaar, nochtans te bepalen dat de rechtsgevolgen van het omstreden besluit of de daaruit voortvloeiende omstreden handeling, geheel of ten dele onverlet blijven, indien redelijkerwijze mag worden aangenomen dat een nieuw besluit of een herhaling van de daaruit voortgevloede handeling geen ander resultaat te zien zou geven dan inmiddels is tot stand gekomen, of de klager uit anderen hoofde bij de gevraagde beslissing geen redelijk belang heeft.
4. De commissies zijn bevoegd om een afschrift van een door haar gegeven beslissing toe te zenden aan die kerkelijke lichamen, die daarvoor naar haar mening om bijzondere redenen in aanmerking komen.
5. Indien een kerkelijk orgaan of lid daarvan, dan wel een ambtsdrager als zodanig nalatig blijft in de naleving of tenuitvoerlegging van een verplichting, hem opgelegd in of krachtens een beslissing van een commissie voor de behandeling van bezwaren en geschillen, is deze commissie, mits haar geen verdere voorziening krachtens deze ordinantie tegen die beslissing ter beschikking staat, bevoegd daarvan mededeling te doen aan de daarvoor aangewezen commissie voor het opzicht, die alsdan gerechtigd is op de betrokkenen of, zo het een kerkelijk lichaam betreft, die leden daarvan, die niet bereid zijn de gegeven beslissing te eerbiedigen, een der tuchtmiddelen toe te passen, genoemd in ordinantie 11-6 met inachtneming van het in ordinantie 11-7 en 11-8 gestelde.
6. De generale commissie brengt naar haar mening daarvoor in aanmerking komende beslissingen der commissies op de door haar nuttig geachte wijze ter kennis van de Kerk.

III Behandeling van bezwaren en geschillen

Artikel 9 Het indienen van een bezwaarschrift

1. Bezwaren dienen door middel van een aan de secretaris der commissie aangetekend te verzenden bezwaarschrift bij de bevoegde commissie te worden ingediend binnen dertig

- dagen na de dagtekening van het bestreden besluit, dan wel binnen dertig dagen na de dag, waarop de bezwaarde van dat besluit redelijkerwijze had kunnen kennis nemen.
2. Geschillen, waarin een beslissing van een commissie wordt verlangd, dienen eveneens schriftelijk, per aangetekende brief, bij de secretaris der bevoegde commissie te worden aangebracht.'
 3. Een bezwaarschrift als in het eerste of tweede lid van dit artikel bedoeld dient te bevatten:
 - a. de naam, en bij personen bovendien de kerkelijke kwaliteit en de woonplaats, van degene die de zaak voor de commissie brengt;
 - b. een vermelding van het besluit waartegen het bezwaarschrift is gericht en - zo mogelijk - van de datum daarvan;
 - c. een uiteenzetting, met redenen omkleed en met feiten gestaafd, van het bezwaar of geschil, waarover een beslissing wordt gevraagd;
 - d. zo het een bezwaar betreft, een toelichting, waarom de bezwaarde door dat besluit in zijn werkelijk belang of in zijn kerkelijke verantwoordelijkheid is getroffen;
 - e. de dagtekening en de handtekening van de bezwaarde of - zo het een lichaam is - van de voorzitter en de secretaris van dat lichaam.
 4. De indiening van een bezwaarschrift heeft geen schorsende werking op het bestreden besluit, behoudens de bevoegdheid van de voorzitter van de commissie om, onder kennisgeving daarvan per aangetekende brief aan de betrokkenen, te bepalen, dat de tenuitvoerlegging of de werking van het betrokken besluit wordt opgeschort totdat de commissie haar beslissing heeft gegeven.
 5. Indien een bezwaarschrift niet voldoet aan het bepaalde in het derde lid van dit artikel, stelt de commissie de bezwaarde in de gelegenheid het bezwaarschrift aan te vullen.
 6. Een bezwaarschrift kan door de bezwaarde schriftelijk worden ingetrokken zolang de commissie nog geen beslissing heeft genomen.

Artikel 10 De behandeling van het bezwaarschrift

1. Wanneer een bezwaarschrift is ontvangen, doet de commissie door toezending van een afschrift daarvan mededeling aan degene, tegen wiens besluit het bezwaar is ingebracht of met wie het geschil is ontstaan en stelt hem in de gelegenheid om binnen een door de commissie gestelde termijn schriftelijk daarop te antwoorden, een en ander tenzij de commissie reeds dadelijk van oordeel is, dat zij niet bevoegd of het bezwaar niet-ontvankelijk is.
2. De commissie is bevoegd om, vóór zij een bezwaarschrift in behandeling neemt, van degene, die het ingediend heeft, de storting te verlangen van een door haar, aan de hand van een door de generale financiële raad vast te stellen regeling, te bepalen waarborgsom, ter voorziening in de kosten van de behandeling van het bezwaarschrift, zo die voor diens rekening mochten komen.
3. De commissie verleent de betrokkenen op hun verzoek inzage in of verstrekt hun op hun kosten afschrift van de in haar bezit zijnde, op de zaak betrekking hebbende, stukken.
4. Hetzij op hun verzoek, hetzij op uitnodiging van de commissie worden de betrokkenen in de gelegenheid gesteld in elkaars aanwezigheid en desgewenst bijgestaan door een raadsman hun standpunt mondeling aan de commissie toe te lichten.
5. De commissie is bevoegd om bijzondere redenen de betrokkenen bovendien afzonderlijk en desgewenst bijgestaan door een raadsman te horen, mits een schriftelijke samenvatting van hetgeen daarbij is verhandeld wordt opgemaakt en ondertekend door de voorzitter, de secretaris en de gehoorde(n) en de inhoud daarvan ter kennis van de ander wordt gebracht.

6. Nadat de voorbereiding van de behandeling is afgesloten, geeft de commissie zo spoedig mogelijk een beslissing op het bezwaarschrift.
7. Bij die beslissing kan de commissie het omstreden besluit bevestigen, het geheel of ten dele vernietigen en aanvullen of terzake een voorziening geven, zoals zij geboden acht.

Artikel 11 De beslissing op het bezwaarschrift

1. Elke beslissing wordt schriftelijk opgemaakt en dient te bevatten:
 - a. de naam en bij personen bovendien de kerkelijke kwaliteit en de woonplaats van degene, die het bezwaarschrift indiende;
 - b. de dagtekening van het bestreden besluit, alsmede de datum waarop het bezwaarschrift bij de commissie is ingekomen;
 - c. een feitelijke samenvatting van het bezwaar of geschil;
 - d. de rechtsgronden, waarop de beslissing berust;
 - e. een duidelijke uitspraak inzake het bezwaar of geschil en - zo nodig - een regeling van de rechtsgevolgen van de beslissing;
 - f. een beslissing of de kosten van de behandeling van de zaak geheel of ten dele komen voor rekening van de Kerk, dan wel van degene, die het bezwaarschrift indiende, onder verrekening van de door deze eventueel gestorte waarborgsom;
 - g. de dagtekening van de beslissing, de handtekening van de voorzitter en de secretaris der commissie of van hun plaatsvervanger.
2. De commissie zendt, binnen dertig dagen nadat zij haar beslissing heeft genomen, een door haar secretaris voor gelijkkluidend gewaarmerkt afschrift daarvan
 - a. aan degene, die het bezwaarschrift heeft ingediend;
 - b. aan het lichaam, tegen welks besluit het bezwaar was gericht, dan wel aan degene met wie het geschil bestond;
 - c. aan de generale synode, en
 - d. aan de classicale vergadering en de provinciale kerkvergadering in het betrokken ressort, en
 - e. aan de generale commissie voor de behandeling van bezwaren en geschillen.
3. De afschriften, bestemd voor degenen, die in het vorige lid van dit artikel zijn genoemd onder a. of b. worden aangetekend per post verzonden onder vermelding op het afschrift van de datum waarop het ter post is bezorgd, terwijl zij vergezeld gaan - voor zover het beslissingen van een provinciale commissie betreft - van een mededeling inzake de mogelijkheid van beroep op de generale commissie voor de behandeling van bezwaren en geschillen.
4. Bij het voor de generale commissie voor de behandeling van bezwaren en geschillen bestemde afschrift worden gevoegd alle in het bezit van de commissie zijnde, op de zaak betrekking hebbende stukken.

IV Hoger beroep

Artikel 12 De mogelijkheid van hoger beroep

1. Van een beslissing van een provinciale commissie kunnen zich beroepen op de generale commissie voor de behandeling van bezwaren en geschillen:
 - a. degene, die het bezwaar maakte of het geschil aanbracht;
 - b. bij bezwaren, het lichaam welks besluit bij de behandeling van het bezwaar in het geding was;
 - c. bij geschillen degene, met wie het geschil bestond.

2. Ten aanzien van beslissingen, genomen door de generale commissie is geen verdere voorziening mogelijk, behoudens het bepaalde in ordinantie 19-17.

Artikel 13 Het indienen van een beroepschrift

1. Het beroep wordt schriftelijk ingesteld door inzending per aangetekende brief, van een beroepschrift, bij de generale commissie, aan het adres van haar secretaris, binnen dertig dagen na de dag, waarop de beslissing van de provinciale commissie werd verzonden of - in bijzondere gevallen - na de dag, waarop daarvan redelijkerwijze kon worden kennis genomen.
2. Een beroepschrift, als bedoeld in het eerste lid van dit artikel, dient te bevatten:
 - a. de naam, en bij personen bovendien de kerkelijke kwaliteit en de woonplaats, van degene die de zaak aanbrengt;
 - b. een vermelding van de beslissing, waartegen het beroepschrift is gericht en van de datum daarvan;
 - c. een met redenen omklede uiteenzetting van de gronden, waarop hij in beroep komt;
 - d. de voorziening welke naar zijn mening dient te worden getroffen;
 - e. de dagtekening en de handtekening van degene, die het beroepschrift indient of - zo het een lichaam is - van de voorzitter en de secretaris van dat lichaam.
3. De indiening van een beroepschrift heeft geen schorsende werking op de bestreden beslissing, behoudens de bevoegdheid van de voorzitter van de generale commissie om, onder kennisgeving, per aangetekende brief, daarvan aan de betrokkenen, te bepalen, dat de tenuitvoerlegging van die beslissing geheel of ten dele wordt opgeschorst, totdat de generale commissie haar beslissing heeft gegeven.
4. Indien een beroepschrift niet voldoet aan het bepaalde in het tweede lid van dit artikel, stelt de commissie degene, die het beroepschrift indient in de gelegenheid het beroepschrift aan te vullen.
5. Een beroepschrift kan schriftelijk worden ingetrokken zolang de commissie nog geen beslissing terzake heeft genomen.

Artikel 14 De behandeling van het beroepschrift

1. Wanneer een beroepschrift is ontvangen, doet de generale commissie door toezending - voor zover het beroepschrift niet van hen is uitgegaan - van een afschrift daarvan, mededeling hiervan, zo het een bezwaar betreft
aan degene, die het bezwaarschrift bij de provinciale commissie heeft ingediend en aan het lichaam, tegen welks besluit het bezwaar gericht was;
zo het een geschil betreft
aan degene, die het geschil bij de provinciale commissie heeft aangebracht en aan degene, met wie het geschil bestond,
en stelt hen in de gelegenheid, om binnen een door de commissie gestelde termijn daarop te antwoorden, een en ander tenzij de generale commissie reeds dadelijk van oordeel is, dat zij niet bevoegd of het beroep niet-ontvankelijk is.
2. De commissie is bevoegd om, voor zij een beroepschrift in behandeling neemt, van de indiener daarvan de storting te verlangen van een door haar, aan de hand van een door de generale financiële raad vast te stellen regeling, te bepalen waarborgsom, ter voorziening in de kosten van de behandeling van het beroepschrift, zo deze voor diens rekening mochten komen.
3. De commissie verleent de betrokkenen op hun verzoek inzage in of verstrekt hun op hun kosten afschrift van de in haar bezit zijnde, op de zaak betrekking hebbende, stukken.
4. Hetzij op hun verzoek, hetzij op uitnodiging van de commissie worden de betrokkenen in de gelegenheid gesteld in elkaars aanwezigheid en desgewenst bijgestaan door een raadsman hun inzichten aan de commissie mondeling toe te lichten.
5. De commissie is bevoegd om bijzondere redenen de betrokkenen bovendien afzonderlijk en desgewenst bijgestaan door een raadsman te horen, mits een schriftelijke samenvatting van hetgeen daarbij is verhandeld, wordt opgemaakt en ondertekend door de voorzitter, de secretaris en de gehoorde(n) en de inhoud daarvan ter kennis van de ander wordt gebracht.
6. Nadat de voorbereiding van de behandeling is afgesloten, geeft de commissie zo spoedig mogelijk een beslissing op het beroepschrift.

Artikel 15 De beslissing op het beroepschrift

1. De generale commissie kan bij haar beslissing te harer keuze
 - a. de beslissing van de provinciale commissie bevestigen, hetzij met overneming, hetzij met verandering of aanvulling van de gronden;
 - b. de beslissing van de provinciale commissie geheel of ten dele ongedaan maken en zelf een beslissing of aanvullende beslissing geven, als naar haar mening terzake door de provinciale commissie had moeten worden;
 - c. indien zij van oordeel is, dat zij zelf geen eindbeslissing kan geven, de beslissing van de provinciale commissie geheel of ten dele ongedaan maken en de zaak verwijzen - hetzij naar dezelfde, hetzij naar een andere provinciale commissie - om, met inachtneming van de door de generale commissie gegeven aanwijzingen, een nieuwe beslissing te geven;
 - d. ten aanzien van een beslissing, welke naar haar oordeel door een andere dan de daartoe bevoegde provinciale commissie is genomen, doch haar overigens juist voorkomt, de onbevoegdheid voor gedekt verklaren en de beslissing alsnog als bevoegdelyk genomen aanmerken.
2. De beslissing op een beroepschrift wordt schriftelijk opgemaakt en dient te bevatten
 - a. de naam, en bij personen bovendien de kerkelijke kwaliteit en woonplaats van degene, die het beroepschrift indiende;

- b. een feitelijke samenvatting van het bezwaar of geschil;
 - c. de rechtsgronden, waarop de beslissing berust;
 - d. een duidelijke uitspraak inzake het bezwaar of geschil en - zo nodig - een regeling van de rechtsgevolgen van de beslissing;
 - e. een beslissing of de kosten van de gehele behandeling van de zaak geheel of ten dele komen voor rekening van de Kerk, dan wel van degene die in beroep is gegaan en zulks onder verrekening van de door hem eventueel gestorte waarborgsom;
 - f. de dagtekening van de beslissing, de handtekening van de voorzitter en de secretaris der commissie of van hun plaatsvervanger.
3. De commissie zendt, binnen dertig dagen nadat zij haar beslissing heeft genomen, een door haar secretaris voor gelijkluidend gewaarmerkt afschrift daarvan
- a. aan degene, die het beroepschrift heeft ingediend;
 - b. aan het lichaam, tegen welks besluit het bezwaar gericht was, dan wel aan degene, met wie het geschil bestond;
 - c. aan de provinciale commissie, welker beslissing in het geding was;
 - d. aan de provinciale kerkvergadering en de classicale vergadering in het betrokken ressort;
 - e. aan de generale synode;
 - f. aan visitatoren-generaal.

V Vernietiging en herziening

Artikel 16 Vernietiging

1. In het belang van de eenheid in de behandeling van bezwaren en geschillen kan de generale commissie binnen zestig dagen na de dag, aangegeven in het tweede lid van dit artikel, de beslissing van een provinciale commissie tenietdoen en terzake - onder regeling zo nodig van de rechtsgevolgen van de vernietiging - de beslissing geven, zoals zij geboden acht
 - a. indien geen beroep is ingesteld;
 - b. indien het ingestelde beroep niet-ontvankelijk is verklaard;
 - c. indien het beroep is ingetrokken;
 - d. indien het beroep om een andere dan onder b. of c. genoemde reden niet in behandeling kan worden genomen.
2. De in het eerste lid van dit artikel bedoelde termijn van zestig dagen begint te lopen in het geval genoemd
 - sub a.:op de dag, volgende op die waarop de beroepstermijn is verstreken;
 - sub b.:op de dag, waarop het ingestelde beroep niet-ontvankelijk is verklaard;
 - sub c.:op de dag, waarop de kennisgeving van de intrekking van het beroep bij het secretariaat der generale commissie is ingekomen;
 - sub d.:op de dag, waarop de generale commissie heeft geconstateerd dat het ingestelde beroep niet in behandeling kan worden genomen.
3. De generale commissie is bevoegd de in het eerste lid van dit artikel genoemde termijn van zestig dagen, onder kennisgeving daarvan aan de betrokkenen en aan de provinciale commissie die de beslissing heeft gegeven, zo nodig telkens met dertig dagen te verlengen.
4. De generale commissie kan voorts bij gemotiveerd besluit in het belang van de eenheid in de behandeling van bezwaren en geschillen verklaren dat een eindbeslissing van een provinciale commissie onjuist is.

5. De rechtsgevolgen van de in het vierde lid van dit artikel bedoelde beslissing van de provinciale commissie kunnen door of krachtens zulk een verklaring niet worden aangetast.

Artikel 17 Herziening

1. Indien de generale commissie voor de behandeling van bezwaren en geschillen feiten en omstandigheden ontmoet, waarmede bij het nemen van een eindbeslissing in een bepaalde zaak geen rekening is gehouden en welke, indien deze in aanmerking waren genomen, naar de mening van de generale commissie tot een andere beslissing aanleiding zouden hebben gegeven, is deze commissie bevoegd tot herziening van deze zaak over te gaan, in welk geval de commissie zelf een nieuwe beslissing neemt.
2. De generale commissie voor de behandeling van bezwaren en geschillen, overgaand tot herziening van een beslissing, regelt zo nodig tevens de rechtsgevolgen van deze herziening.